

فرساک مصور گل و گیاهان زیربستی ریج

تألف:

دکتر علیرضا لادن مقدم

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد واحد گرمسار

مهندس غلامرضا تقوی

مدرس آموزشکده کشاورزی شهید باهر باکدشت

بر گرفته از کتاب‌های

Botanica

Gordon Cheers

&

Botanica's Packet

Gardening- Susan Page

بهار ۱۳۹۰

سرشناسه	: لادن مقدم، علیرضا
عنوان و نام پدیدآور	: فرهنگ مصور گل و گیاهان زینتی رایج / تالیف علیرضا لادن مقدم، غلامرضا تقوی
مشخصات نشر	: گرمسار: دانشگاه آزاد اسلامی (گرمسار)، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	: ۷۲۵ ص: مصور (رنگی)
شابک	: ۲۵۰۰۰۰ ریال: 978-964-10-0410-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه
یادداشت	: روزه نامه
موضوع	: گیاهان زینتی -- دایره المعارفها
شاهه افزوده	: تقوی، غلامرضا، ۱۳۴۹
شاهه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمسار
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰ ل ۲۲۴/۴ SB۱۰۳
رده بندی دیویی	: ۶۳۵/۹۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۸۶۷۸۱۲

عنوان: فرهنگ مصور گل و گیاهان زینتی رایج

مولف: دکتر علیرضا لادن مقدم و غلامرضا تقوی

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار

صفحه آرا: لیلا شیرکوند

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۰۴۱۰-۳

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

نشانی: گرمسار، میدان دانشگاه، خیابان دانشجو، دانشگاه آزاد اسلامی، حوزه معاونت پژوهشی.

تلفکس: ۰۲۲۲-۴۲۲۹۷۰۶ www.iau-garmsar.ac.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
أ	مقدمه
۱	الف
۱۲۱	ب
۱۵۵	پ
۱۸۷	ت
۲۱۳	ج
۲۲۳	چ
۲۲۹	ح
۲۳۷	خ
۲۴۷	د
۲۷۱	ذ
۲۷۵	ر
۲۹۵	ز
۳۱۱	ژ
۳۱۷	س
۳۷۱	ش
۳۹۷	ص
۴۰۳	ط
۴۰۷	ع
۴۱۷	غ
۴۲۱	ف
۴۴۵	ق

۴۵۱		ک
۵۱۳		گ
۵۳۷		ل
۵۶۳		م
۵۹۳		ن
۶۲۵		و
۶۳۷		هـ
۶۵۵		ی
۶۶۳		ضمائم و تصاویر
۶۶۶		لیست گیاهان با نام علمی
۷۰۵		دسته‌بندی کاربردی گیاهان
۷۱۹		نام‌های مشابه
۷۲۲		منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

گل هدیه الهی است به دنیای بشری. زیبایی، طراوت و به دنبال آن آرامش سه عنصری هستند که در نهاد گل و گیاهان زینتی نهفته‌اند. لذت بصری ناشی از فطرت زیبا دوستی انسان می‌باشد که باعث گردیده پیرامون خود را آن طور که در رویاها تصور می‌کند بسازد. اگر چه امروزه غول شهرنشینی و صنعت به طبیعت حمله‌ور شده؛ اما در این تقابل بین احساس و آهن این طبیعت است که تاکنون پیروز گشته که مدیون ورود گل و گیاهان زینتی به منازل است. گل و گیاهان زینتی محدود بر ایجاد مناظر زیبا و تقویت آرامش از طریق لذت بصری نمی‌شوند و دارای مزایای دیگری نیز هستند.

نتایج محققین نشان داده که گیاهان زینتی با تصفیه هوا استرس را کاهش می‌دهند. گیاهانی مانند شمعدانی، سرخس با استقرار در محیط کار و منازل باعث جذب آلاینده‌های معلق خانگی مانند VOC گردیده‌اند که باعث افزایش رانندگی کاری گردیده؛ همچنین گل و گیاهان زینتی با افزایش رطوبت و کاهش گرد و غبار باعث کاهش چشم‌گیری در برخی از بیماری‌ها مانند گلودرد و سرماخوردگی می‌شوند؛ از این رو اسان علاقمند است که همواره گل و گیاهان پیرامون خود را بهتر بشناسد. در خصوص نحوه مراقبت، تکثیر و نگهداری آنها اطلاعات بیشتری دریافت نماید.

مجموعه پیش‌رو گامی است در جهت توسعه فرهنگ آشتی با طبیعت و طاهر زیبای آن یعنی گل و گیاهان زینتی، در این مجموعه سعی شده که اطلاعات قابل توجهی از گل و گیاهان زینتی به همراه نحوه بکارگیری و استفاده آنها در اختیار علاقمندان، محققین، دانشجویان قرار گیرد.

امید است با پاسخگویی به نیاز شما عزیزان مجموعه کامل‌تری ارائه گردد.

کلید واژه: فرهنگ مصور، رایج، سایر اطلاعات، گیاهان زینتی، شرایط مناسب

مقدمه

فرهنگ‌نامه‌ها همواره به عنوان ابزاری برای شناخت انسان در دستیابی به اطلاعات ذی قیمت و کارآمد مورد توجه بوده؛ به طوری که از دیرباز به عنوان یک نیاز اساسی در تمام زمینه‌های علوم شناخته شده است.

دایره‌المعارف: این واژه معادل اصطلاح *Encyclopedia* می‌باشد که خود برگرفته از اصطلاح یونانی *Enkyklios paideia* به معنای آموزش فراگیر است و در واقع بر مباحث علمی اعم از علوم طبیعی و انسانی دلالت دارد. کهن‌ترین دایره‌المعارف کامل به جای مانده، دایره‌المعارفی است که مربوط به حدود سال ۷۹ میلادی می‌باشد، که توسط پلینی نگاشته شده و در ۳۷ جلد به مواردی همچون علوم ریاضی، انسان‌شناسی، گیاه‌شناسی، کشاورزی، باغبانی، جنگلداری و کانی و فلزات پرداخته است.

فرهنگ: در مورد فرهنگ تعابیر و معانی مختلفی در نظر است؛ اما به طور خلاصه می‌توان گفت که فرهنگ ترتیب الفبایی معنای لغات است که عموماً حاوی اطلاعاتی است درباره لغات به یک یا چند زبان و تعیین حد فاصل دقیق میان واژه‌ها، قدیمی‌ترین فرهنگ یا لغت‌نامه مربوط به فرهنگ لغت فرس اسدی تألیف ۱۵۸۱ هـ.ق می‌باشد. نویسنده، این فرهنگ را برای استفاده شاعران تهیه و تدوین کرده و ترتیب لغات بر اساس حرف آخر آنها است. از دیگر فرهنگ لغات موجود می‌توان به فرهنگ لغات بهمان قاطع، اندراج، دهخدا و ... اشاره نمود.

تفاوت بین فرهنگ و دایره‌المعارف: تفاوت عمده‌ای بین این دو واژه وجود دارد، آن هم این که فرهنگ‌ها عموماً در مورد لغات و کاربرد و حتی هجای آوای آنها اطلاعات می‌دهند. اما دایره‌المعارف در مورد موضوعات دانش بشری و اشخاص و اشیاء اطلاعات می‌دهد. اگرچه تعیین مرز بین این دو تعریف کاری بسیار دشوار می‌باشد.

اینک با توجه به تعاریف مربوط به دایره‌المعارف و فرهنگ لغات به تلفیقی از هر دو یعنی فرهنگ مصور خواهیم رسید که دارای تعریف زیر می‌باشد.

فرهنگ مصور: به مجموعه‌ای از تصاویر و اشکال گفته می‌شود که عموماً انتخاب شده و حاوی اطلاعاتی است که از منابع و آثار مورد وثوق جمع‌آوری گردیده که هدف آن شناخت بصری اعلام می‌باشد که به این گونه موارد عمدتاً آثار پژوهشی و دانشنامه‌ای گفته می‌شود. بنابراین با توجه به تعاریف موجود نام این مجموعه چیزی نیست جز **فرهنگ مصور** که حاوی اطلاعات علمی و کاربردی **گل و گیاهان زینتی رایج** می‌باشد.

اهمیت و ضرورت

از آنجا که در تمام رشته‌ها و به خصوص علوم کشاورزی دایره‌المعارف و فرهنگ مصور به قدر کفایت وجود دارد؛ اما در رشته و تخصص گل و گیاهان زینتی یک فرهنگ مصور جامع با حجم بالای گونه‌های گیاهی وجود نداشت و اگر هم بوده گونه‌های گیاهان زینتی به صورت ترتیب الفبایی و مصور در کنار هم قرار نگرفته‌اند. از این رو ضرورت تهیه مجموعه مصور از گل و گیاهان با ارانه کاربرد و استفاده آنها در منازل، باغ و پارک احساس می‌گردید. این مجموعه حاوی اطلاعاتی است که برای گروه فراگیر کم‌سواد تا دانشجویان تحصیلات تکمیلی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. بسیاری از دانشجویان کارشناسی ارشد گل و گیاهان زینتی ضمن ابراز خرسندی از تهیه این مجموعه مجدانه در جمع‌آوری و گردآوری اطلاعات کمک و همیار نگارندگان بودند که این خود نشان از تغذیه علمی و برآورده نمودن خواسته آنهاست.

روش کار

مجموعه حال حاضر حاوی بیش از ۱۲۰۰ گیاه زینتی است که شامل آپرتمانی، فصلی، درختچه و درختان زینتی می‌شود. از سال ۱۳۸۶ در تدوین این مجموعه ابتدا موضوع به شکل پروژه تهیه فلور و ایجاد کلکسیون تعریف گردید. جمع‌آوری اطلاعات با توجه به اصول تحقیق و پژوهش به روش میدانی صورت گرفته که ابتدا پس از انجام فیش‌برداری و مرتب نمودن نمونه‌های گیاهی بر اساس حروف الفبا و تهیه عکس در مقابل هر نمونه نسبت به تدوین اقدام گردیده.

مواردی که در ارائه اطلاعات به مخاطب مورد نظر بوده از مطالعه بیش از بیست مورد فرهنگ لغات و فرهنگ مصور و دایره‌المعارف استخراج گردیده که پس از انتخاب و گزینش مناسب‌ترین لغات را برگزیدیم. اطلاعات به گونه‌ای ارائه شده که همه از یک چارچوب خاص تبعیت می‌کنند و از این نظر یک‌دستی ارائه اطلاعات مدنظر نگارندگان بوده است. دانستن این نکته ضروری است که این فرهنگ بر گل و گیاهان زینتی رایج تأکید دارد و به هیچ عنوان تهیه و تنظیم فلور گیاهی، مقصود نگارندگان نبوده.

در قسمت اول که نام رایج می‌باشد، به این دلیل است، که برخی از نمونه های گیاهی به نام فارسی و برخی به نام انگلیسی و برخی به نام جنس یا گونه و به صورت لاتین در ایران رایج بوده و از این رو این لغت مناسب‌ترین شناخته شده است.

در قسمت دوم و سوم نام علمی گیاهان از جمله مهم‌ترین بخش این مجموعه است که سعی شده در جمع‌آوری و انتقال آنها به مجموعه، دقت بالایی صرف گردد. چرا که این قسمت برای دانشجویان، محققین و اساتید که قصد جستجو و استفاده بیشتر از منابع را دارند اهمیت دارد.

در قسمت چهارم که مربوط به روش ازدیاد می‌باشد به طور خلاصه در خصوص روش‌های تکثیر گیاه مورد نظر مطالبی ارائه گردیده که در بسیاری از موارد از منابع مختلف روش‌های تکثیر استخراج گردیده

در قسمت پنجم در خصوص شرایط مناسب برای نگهداری و نیاز اکولوژیکی مطالبی ارائه شده که بیشتر در ارتباط با آب و هوا، نیاز نوری و وضعیت خاک می‌باشد. در این قسمت سعی شده که مطالب خلاصه و مفید با توجه به منابع مختلف و فصل مشترک آنها بیان گردد.

در قسمت ششم در خصوص ریخت‌شناسی از جمله گل، برگ، ارتفاع و فرم گیاه می‌باشد که با توجه به جمیع جهات به نحوه بکارگیری و استفاده آنها نیز اشاره گردیده است و بسیار سعی شده که اصل امانت‌داری و تطبیق با منابع رعایت گردد.

در انتهای همین بخش به جهت استفاده بیشتر کاربران، به روش شماره‌گذاری آدرس مراجع و منابع مورد استفاده در اختیار قرار داده شده.

همچنین این مجموعه دارای بخش‌های مکمل دیگری می‌باشد که جهت استفاده بهینه و بیشتر کاربران در اختیار آنها قرار می‌گیرد به طور مثال در انتهای کتاب لیست تمامی

گیاهان، نردهای مسانه سردهای کباهی و همچنین دسته‌بندی گیاهان بر اساس کاربری آنها به همراه درج شماره صفحه ارائه گردیده.

به هر حال به منظور سهولت بیستر در پیدا کردن گیاه مورد نظر و سرعت عمل مخاطب، از هر راهی که به نظر نگارندگان مفید بوده استفاده شده است.

در پایان از خداوند منعال ساگریم که پس از چندین سال زحمت و مشقت در جمع‌آوری اطلاعات، این توفیق نصیب این جمع گردید که شاهد ارائه این مجموعه به علاقمندان باشیم. بنا بر این بر خود واجب می‌دانیم ضمن ادای احترام به تمامی تولیدکنندگان، محققین و دانشجویان، از کلیه کسانی که در تهیه و تدوین این مجموعه کمک نمودند تقدیر و تشکر نمایم و همچنین به رسم ادب قدردانی از مؤسسات، سازمان‌ها و نهادها بالاخص مدیریت حیدر کسورزی ناکدس را وظیفه خود می‌دانیم. بی شک اینان تنها بخشی از باری دهندگان ما هستند؛ لذا از تمام کسانی که به هر دلیل نام آنها ذکر نگردیده نوزس می‌طلبیم.

با سبک از هدیه‌گاری: سرکار حاجه‌ها مهندس مسعودی میرکلایی، مهندس بیاتی، مهندس رضایی کلانتری، مهندس بوری، مهندس نسیمی، مهندس اسدی، مهندس خاکسار مقدم و فریوس نقوی و آقایان مهندس سلسبیلی، محمدجواد حیدرزاد و مهندس فریدون مسعودی و سرکار بره از جناب آقای دکتر حمیدی اسناد کتابخانه‌ای و سیستماتیک دانشگاه آزاد اسلامی گرمسار.

با آرزوی توفیق

علیرضا لادن مقدم، غلامرضا تقوی